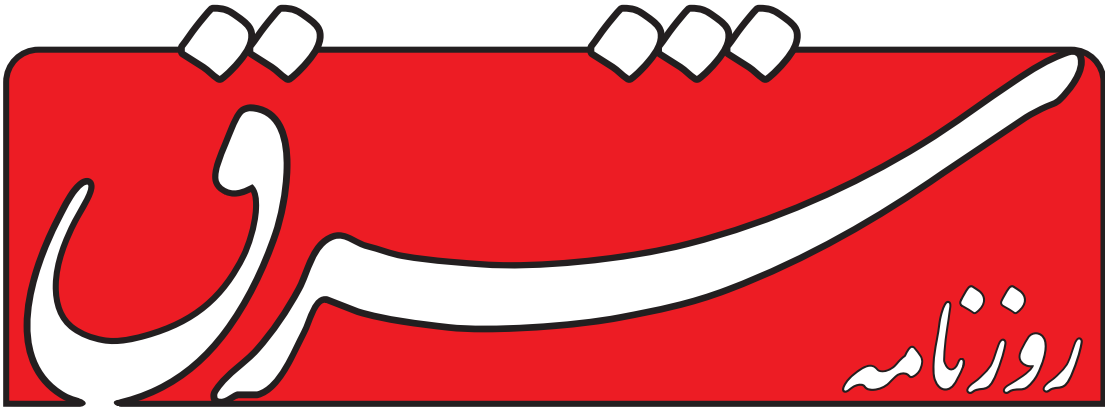

نگاهی متفاوت به تحركاتی در مورد برنامه جامع اقدام مشترک در روزهای گذشته

سرسام برجام میان ماندن و گریز غربی‌ها برای احیای وین

شرق: روز گذشته (سه‌شنبه) حسین امیرعبداللّه‌یان، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، با جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، در منطقه «بحرالمیت» اردن دیدار و رایزنی کرد.

صفحه ۳

چهارشنبه ۳۰ آذر ۱۴۰۱ • ۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ • ۲۱ دسامبر ۲۰۲۲ • سال بیستم • شماره ۴۴۵۲ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

رهبر انقلاب در دیدار با خانواده شهدای حادثه شاهچراغ:

حادثه تروریستی شاهچراغ همچون قضیه عاشورا و سایر مسائل تاریخی مورد توجه قرار گیرد

این حادثه تلخ و موجب داغدار شدن دل‌ها بود اما در تاریخ ایران ماندنی شد

دستگاه‌های فرهنگی حقایق تاریخ و جنایت‌های دشمنان را برای جوانان تبیین کنند

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: سخنگوی قوه قضائیه: نهادهای بین‌المللی نگذارند ارزش زن توسط قلدرها زیر پا گذاشته شود، داماد شهردار تهران هنوز در شهرداری فعالیت می‌کند؟

در پی پاییزی بدون برنده به پایان رسید

نت غمگین ارسلان

تحلیل استادان جامعه‌شناسی از کمک علوم انسانی به وضعیت امروز علوم اجتماعی رهایی بخش یا محصورکننده

سردرگمی واشنگتن میان باکو و ایروان به سود پوتین واردوغان ادامه دارد

فرستی برای چرخش آمریکا

به یاد دکتر ایرج اعتماس

زودآشنای دیر یافته

یادداشت

عقلانیت و اینترنت

کوروش الماسی

چگونگی مدیریت فضای مجازی، بی‌شک، یکی از چالش‌ها و دغدغه‌های ساختار مدیریت کلان در سال‌های اخیر بوده است. اینکه اظهار نظرها، پیشنهادها و راهکارهای بی‌شماری از سوی دیدگاه‌های دارای منافع متفاوت و متضاد، به‌منظور مدیریت فضای مجازی ارائه شده است. اینکه «در نبود راهبردی ملی»، در چند سال اخیر، به واسطه وقوع اعتراضات تکرارشونده خیابانی، متولیان مدیریت فضای مجازی، به ناچار، اقداماتی اوزرآنسی و مقطعی در راستای مدیریت فضای مجازی انجام داده‌اند. ظاهراً بنا بر شواهد، «متولیان مدیریت فضای مجازی در شرایط پلاتکلیفی میان آنچه برای مدیریت کلان مطلوب و آنچه نیاز اجتناب‌ناپذیر اجتماعی و مطلوب‌آحاد شهروندان است»، در جست‌وجوی راهکاری ممکن برای مدیریت فضای مجازی به سر می‌برند. در راستای برون‌رفت از محمضه مدیریت فضای مجازی، نکاتی کلی و مختصر ارائه می‌شود.

بنا بر یک قاعده فرا ارادی، توسعه جوامع تابع برخی اراده‌ها و اذهان سیاسی نیست. به این معنی که برخی ساختارهای مدیریتی (به‌واسطه اهدافی خاص) ممکن است روند توسعه یک جامعه را کند کنند، اما هرگز نمی‌توانند روند توسعه جامعه را متوقف کنند؛ چراکه «توسعه به معنی حرکت، تغییر و تکامل در ذات زندگی یا عالم هستی و در نتیجه امری متکی به برخی اراده‌ها یا اذهان سیاسی» نیست. آیا این‌گونه نیست که دلیل و فلسفه وجودی انواع ابزارآلات (فناوری)، تسهیل و امن‌کردن زندگی انسان‌هاست؟ یا به عبارتی، آیا اراده، ذهن صادق و بااخلاقی می‌تواند تاووم جوامع کنونی را بدون انواع ابزارآلات در عرصه‌های گوناگون (کشاورزی، صنعتی، الکترونیک، عمران، حمل‌ونقل و...) متصور باشد؟ آیا این‌گونه نیست که کشف، اختراع و استفاده از ابزارآلات سنگی، آهنی، چوبی و... در جوامع ابتدایی و انواع ابزارآلات و تولیدات پیشرفته صنعتی در جوامع امروزی، اصلی‌ترین عامل توسعه، به معنی ایجاد امنیت، آسایش، آرامش و... برای انسان‌هاست؟

پسینا دیدگاه‌های متفاوتی میان برخی کارگزاران، عناصر و نهادهای حاکمیتی با افکار عمومی، درباره چگونگی مدیریت فضای مجازی وجود دارد. ظاهراً برخی کارگزاران و نهادهای حاکمیتی که اینترنت را یک عامل تهدیدکننده تلقی می‌کنند، یک نکته بنیادی، کاربردی و اجتناب‌ناپذیر را دریافت و درک نکرده‌اند؛ اینکه تحولات و اعتراضات سیاسی در همه دوره‌های تاریخی صرف‌نظر از سطح توسعه ابزارآلات (فناوری) یا شکل ساختار حکمرانی وجود داشته، دارد و خواهد داشت. به عبارتی «اعتراضات اجتماعی سوخت تحولات اجتماعی و سیاسی و در نتیجه، توسعه یک جامعه پویاست». بی‌شک اگر اعتراضات اجتماعی وجود نداشت، توسعه جوامع رخ نمی‌داد و در نتیجه انسان‌ها هنوز غارنشین، بیابان‌گرد، فاقد اعتقادات آسمانی و... بودند.

ادامه در صفحه ۱۱

نبض تند دیپلماسی

پس از ماه‌ها توقف مذاکرات برجرامی اردن گروه‌های وین را خواهد گشود؟

پالس‌های برجرامی از بحرالمیت

بورل: توافق کردیم برجرام را بر اساس مذاکرات وین احیا کنیم

امیرعبداللّه‌یان در دیدار با پادشاه اردن تأکید کرد: ضرورت توسعه همکاری کشورهای منطقه جهت تقویت صلح، ثبات و امنیت

نشست بغداد ۲ با حضور ۱۲ کشور در اردن برگزار شد

بزم صلح در اردن

وحیده کریمی، خبرنگار اعزامی به اردن، بحرالمیت، هتل کیمینسکی، صبح روز گذشته میزبان مذاکراتی بود که یکی از مهم‌ترین وقایع خبری را حول بن‌بست حاکم بر دیپلماسی برجرامی رقم زد.

نشستی که در حاشیه اجلاس بغداد ۲ برگزار شد تا وزیر امور خارجه کشورمان به همراه هیئت همراه و باقری‌کنی که یک روز قبل از وزیر برای گفت‌وگو با مورا به اردن رفته بود، به اتاق جوزپ بورل برود و سکان مذاکرات برجرامی و رفع تحریم‌ها را که چندین ماه متوقف بود، در دست بگیرد.

به گزارش خبرنگار اعزامی «شرق»، در این دیدار که پیش از اجلاس بغداد ۲ پشت درهای بسته برگزار شد، حضور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران و انریکه مورا، هماهنگ‌کننده مذاکرات ایران و ۴+۱، گمانه‌زنی‌ها برای گشایشی در بن‌بست مذاکرات را تقویت کرده؛ آن‌هم در شرایطی که بحران سردی روابط ایران و کشورهای اروپایی، سایه سنگینی بر پرونده هسته‌ای ایران انداخته است. بررسی آخرین تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و مذاکرات رفع تحریم در نشست دوساخته امیرعبداللّه‌یان با بورل، اهم موضوعات محل بحث روز گذشته در این جلسه بود؛ هرچند گلایه وزیر امور خارجه کشورمان از مواضع تند اروپایی‌ها در رابطه با اعتراضات اخیر و دخالت در امور داخلی ایران از قلم نیفتاد و اعتراض ایران بابت تحریم‌های غیرقانونی به طرف اروپایی اعلام شد.

گزارش تیتربیک را در صفحه ۴ بخوانید

یادداشت

خوانشی انسانی از اعمال مجازات

صالح نقره‌کار

وکیل دادگستری

توده‌وار و خشونت‌ورز و خسارت‌بار، به سطح محافل علمی و اندیشه‌ورزی مدنی کشانده و راه‌حل‌ها را با خوانش اصلاح سیستماتیک و تغییر خردبوارانه پی می‌جوید.

۵- حقوق‌خوان‌ها برای رویاهای مردم قاعده می‌چینند تا فرایند «تداعی ایده به تحقق پدیده»، تسهیل و تبیین و تضمین شود. حقوق بشر و حق حیات و حق زیست شایسته و حقوق رفاهی و حق تعیین سرنوشت و همه حق‌ها و آزادی‌ها، برای همه شهروندان آرزویی است که اهلیت و استحقاق آن را دارند.

۶- سلب هر حقی، حق ناقرمائی مدنی و اعتراض را در پی دارد. بستن یا تنگ‌کردن و پرهیزکردن این ابزار، خشم مشتعل و کینه مخرب می‌آفریند. جهان مدرن ابزارهای تغییر خشونت‌پرهیز را در انبان تجربه زیسته حقوقی و سیاسی خود فراهم کرده که مانع‌زدایی از حق تعیین سرنوشت در راستای آن است. کار مردم را باید به خود مردم سپرد و اراده‌های قیمومت‌طلبانه و استصواب‌های فرامردم، سالارانه، مغایر و منافی با آرمان‌بنیایی دو انقلاب مشروطه و اسلامی و نقطه مقابل اصل طلایی قانون اساسی یعنی اصل ۵۶ است که اداره عمومی را منحصر و متکی بر اعمال حق تعیین سرنوشت توسط احاد مردم اعلام می‌کند.

۷- جان همه شهروندان عزیز است. آن جوان جان به لب رسیده و آن مأمور خدمت‌پیشه و آن امام جمعه به خون آغشته و آن دگراندیش به زندان افکنده، همه فرزندان وطن و پاره تن من و ما هستند. برای اینکه خشونت جوان نیابد و ایران جان، دشمن‌شاد نباشد باید نهضت بازگشت به حقوق بشر و تکریم حقوق شهروندی را پاس بداریم. نهاد قدرت ابزار تغییر و اصلاح را مغتنم شمرده و گفت‌وگو برای تغییر و بهبود شیوه حکمرانی را پاس ندارد. راه‌حل‌ها روشن است. مهم آن است که به‌موقع به‌کار بگیریم.

ادامه در صفحه ۱۱

سرمقاله

برای برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

در این روزها که بحث تدوین برنامه هفتم توسعه و برنامه یک‌ساله دولت مطرح می‌شود، متن پیش‌رو مذاقه مختصری است بر چگونگی چنین عملی. زمانی که سخن از برنامه‌ریزی به میان می‌آید، چارچوب اجرایی و مسیر کاری پیش‌روی تعیین می‌شود، به عبارتی چارچوب عمل برای سامان‌دهی و مسیر پیشرفت و توسعه یک کشور در حوزه‌های مختلف ترسیم می‌شود. برنامه‌ریزی به معنای مدیریت بوروکراتیک دولتی و تمرکزگرایی نیست، بلکه هدف برآورده‌کردن نیازهای اجتماعی و اقتصادی به شیوه انسانی و عادلانه و توأم با ملاحظات دموکراسی است. برنامه‌ریزی به این معنا نیست که اتخاذ تصمیم‌های اساسی بر عهده کارشناسان سازمان‌های اداری و گروه‌های پرتفوذ خاصی باشد که توان قابل ملاحظه‌ای در اختیار دارند. برنامه‌ریزی تجلی و نمود اراده جمعی شهروندان یک کشور است. تعیین اهداف و انتخاب وسایل تحقق آنها و شیوه‌های اجرایی مبتنی بر تصمیم جمعی است. برنامه‌ریزی یعنی هماهنگ‌سازی بین عرصه‌های مختلف. برای تحقق چنین رویکردی به برنامه‌ریزی نکاتی وجود دارد که در برنامه‌های توسعه باید مورد توجه قرار بگیرد.

۱- برنامه‌ریزی با منافع گروه‌های مختلف اجتماعی سروکار دارد. بدون توجه به منافع گروه‌های مختلف، که گاهی در تضاد و رقابت هستند و مدیریت تعارض منافع برنامه‌ریزی توجیهی به واقعیت‌های اجتماعی نداشته است. در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری به قول وبر، جامعه‌شناس معروف آلمانی، نه‌تنها عقاید و باورهای مردم مهم هستند یعنی چارچوب‌هایی که اقتصاد و جامعه باید براساس آنها سازمان داده شود بلکه اگر بخواهید آنها و جهان زندگی آنها را تغییر دهید باید اساساً با منافع آنها ارتباط برقرار کنید. هرچند ممکن است جهان اجتماعی و اقتصادی که ما می‌خواهیم تغییر دهیم به شکل دلخواه ما در نیایند.

۲- برنامه‌ریزی فقط یک فعالیت کارشناسی و تخصصی محسوب نمی‌شود، چراکه اگر برنامه‌ریزی را فعالیت کارشناس‌محور تلقی کنیم، عموم مردم و فهم و اولویت آنها از این چارچوب خارج می‌شود. برنامه‌ریزی بیش از آنکه کاری تکنیکی و کارشناس‌محور باشد، فعالیت ارتباطی و مبتنی بر فهم و گفت‌وگوی مؤثر با گروه‌های مختلف اجتماعی است. تجربه برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های تکنیکی و کارشناس‌محور و از بالا به پایین نشان می‌دهد که چیزی جز شکست به بار نیاورده است. ۳- برنامه‌ریزی به این معنا نیست که دولت نقش بیشتری برای مداخله سازمان‌های اداری در امور جامعه ایجاد کند بلکه به این معناست که ارتباط منسجم و دوسویه و مبتنی بر شراکت با جامعه مدنی و بازار ایجاد کند که در این میان نقش جامعه مدنی در سامان‌دهی به امور برجسته‌تر و پررنگ‌تر باشد. برنامه‌ریزی یعنی اینکه تلاش شود بازار و بوروکراسی دولتی در جامعه مدنی حک و از فک‌شدگی و خودتنظیم‌گری بوروکراسی و بازار ممانعت شود.

ادامه در صفحه ۱۱

روزنامه شرق مؤسسه جام سبز